

VIŠE OD POLA VEKA TRADICIJE

NAJVEĆI PROIZVOĐAČ SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA U SRBIJI

NAŠA VIZIJA

TEŽIMO DA DOSTIGNEMO PERFORMANSE POSLOVANJA KAKVE IMAJU SAVREMENI EVROPSKI FORMULATERI SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA I DA POVEĆAMO SVOJ IZVOZNI POTENCIJAL

NAŠA MISIJA

ODRŽIV PROIZVODNI PORTFOLIO. Svoj poslovni uspeh gradimo stalnim prilagođavanjem svojih proizvoda zahtevima i potrebama korisnika, kao i standardima i zakonskim propisima koji određuju savremenu proizvodnju, promet i upotrebu sredstava za zaštitu bilja.

SAVREMENA TEHNOLOGIJA. Visok kvalitet naših proizvoda i njihovu usklađenost sa zahtevima koji se odnose na očuvanje životne sredine i uspostavljanje optimalnih radnih uslova u procesima proizvodnje, obezbeđujemo razvojem i primenom savremenih tehnologija formulisanja.

ODGOVORNO POSLOVANJE. Poslovnu politiku zasnivamo na odgovornosti prema poljoprivrednim proizvođačima i poslovnim partnerima, ali pre svega prema zajednici u kojoj živimo, životnoj sredini i stanovništvu koje dolazi u dodir sa našim proizvodima.

Hronološki opis razvoja firme

1955. u pogonu preduzeća GALENIKA proizveden prvi preparat za zaštitu bilja - Monosan
1965. prvi izvoz na inostrano tržište (1.000 tona Tritox-a, insekticid u obliku praha, na rusko tržište)
1966. proizvodnja, koja se odvijala na lokaciji FEMOS u Novom Beogradu, se seli na današnju lokaciju na Batajničkom drumu b.b. u Zemunu
- 70-ih godina integracija sa "Sanohemijom" iz Obrenovca
- od 1980. RO AGROHEMIJA u sastavu SOUR-a GALENIKA
- od 1991. Deoničarsko društvo u sastavu GALENIKA HOLDING
- od 1997. Društveno preduzeće GALENIKA-FITOFARMACIJA
- od 1999. Akcionarsko društvo sa 83% privatnog kapitala i preko 1900 akcionara
2001. Bitna godina u poslovanju sa tri važna obeležja:
- Prva trgovina akcijama Galenika Fitofarmacija a.d. na Beogradskoj berzi
- Početak intenzivnih investicionih aktivnosti
- Ukрупnjavanje vlasništva
2004. Sertifikovan sistem menadžmenta kvalitetom u skladu sa ISO 9001:2000
Izvršena homogenizacija akcija
Ukupne investicije u vrednosti od 2.4 miliona €
2005. Izvršena nova emisija akcija iz raspodele dobiti za 2004. godinu, tako da je akcijski kapital uvećan za 89%
Promenjen metod trgovanja akcijama na berzi u kontinuirani metod
2007. Najveći obim trgovanja akcijama od početka trgovanja (oko 10,3 miliona €), kao i najveća vrednost tržišne kapitalizacije na dan 31.12. (60,8 miliona €).
2008. Akreditovana laboratorija za fizičko-hemijska ispitivanja, prema zahtevima standarda SRPS ISO/IEC 17025:2006
Verifikovan proces otplate akcija iz II kruga svojinske transformacije, čime je učešće društvenog kapitala u ukupnom svedeno na 0%
2011. Izvršena zamena (split) akcija, bez promene vrednosti osnovnog kapitala, tako da je svaka postojeća akcija zamenjena dvema novim akcijama, dvostruko niže nominalne vrednosti.
Izvršeno povećanje osnovnog kapitala za 50%, izdavanjem nove emisije akcija.
2012. Promenjen oblik upravljanja Društvom u jednodomno, sa sedmočlanim Odborom direktora.
Sertifikovan sistem upravljanja zaštitom životne sredine, u skladu sa zahtevima ISO 14001:2004.

OSVRT NA 2012. GODINU

Na tržištu sredstava za zaštitu bilja u Srbiji nije bilo značajnih promena u 2012. godini. Primenjene agrotehničke mere su bile na očekivanom nivou i procenjuje se da je vrednost tržišta sredstava za zaštitu bilja stagnirala. Na osnovu istraživanja najvećeg pojedinačnog segmenta srpskog tržišta (kukuruz), procenjujemo da smo zadržali svoju lidersku poziciju, kako po ukupnom prihodu, tako i po pojedinačnom učešću robne marke.

Vremenski uslovi u prošloj godini su bili vrlo nepovoljni po poljoprivrednu proizvodnju, tako da su prinosi i kvalitet svih glavnih ratarskih useva, kao i voćarskih kultura bili daleko ispod uobičajenih vrednosti. Ovakva situacija je dovela većinu poljoprivrednih proizvođača u vrlo nepovoljnu finansijsku situaciju koja će se odraziti i na sezonu 2013. godine.

Na polju domaće prodaje, naš fokus je bio na tržišnom pozicioniranju sopstvene robne marke i očuvanju profitabilnosti ove grupe proizvoda u najvećoj mogućoj meri. Slabljenje srpske valute u odnosu na € i \$ je imalo za posledicu veliki rast nabavnih cena sirovina iz uvoza, koji nije mogao u potpunosti da bude ispraćen rastom naših prodajnih cena.

Ukratko, naši poslovni rezultati u 2012. godini su:

- rast prihoda od prodaje na domaćem tržištu za 10% (za 215 miliona dinara), koji je bio nedovoljan da amortizuje slabljenje dinara, tako da ovi prihodi izraženi u € imaju pad za 1%;
- rast ukupnih prihoda od prodaje, izraženih u dinarima, za 7% (za 182 miliona dinara), odnosno pad za 3%, za prihode izražene u €;
- rast bruto poslovne dobiti za 20% (za 249 miliona dinara); odnosno za 8% u € (974 hiljada €);
- rast poslovne dobiti za 6% (za 49 miliona dinara), odnosno pad za 4% u € (za 306 hiljada €);
- rast neto dobiti za 5% (za 40 miliona dinara), odnosno pad za 5% u € (382 hiljade €).

Na polju vezanom za strategijski pravac izrade registracionih dosijea po EU kriterijumima je započet rad na jednom novom dosijeju, tako da je sada aktivno pet projekata. Rad na ovim projektima (postavljanje ogleada na poljoprivrednim kulturama, izvođenje laboratorijskih ispitivanja, kompletiranje potrebne dokumentacije) se odvija u saradnji sa isključivo inostranim naučno istraživačkim organizacijama, jer u Srbiji ne postoje akreditovane institucije koje bi mogle da obave ove poslove. Očekujemo da ćemo u 2014. godini imati prve evropske registracije, što bi nam omogućilo da u 2015. godini započnemo komercijalizaciju ovih projekata.

U skladu sa izmenama koje je doneo novi Zakon o privrednim društvima, Skupština našeg Društva je izabrala jednodomni model upravljanja, sa sedmočlanim Odborom direktora, kao jedinim upravljačkim telom. Početkom godine je održana vanredna sednica Skupštine akcionara na kojoj su izabrani članovi Odbora direktora (pet neizvršnih i dva izvršna direktora). Usvojena opšta akta Društva (Osnivački akt, Statut, Poslovnik o radu Skupštine, Politika dividendi, Politika naknada i nagrada) su objavljena na internet stranici, i na srpskom i na engleskom jeziku.

U januaru 2012. godine je sertifikovan sistem upravljanja zaštitom životne sredine od strane sertifikacione kuće SGS, Beograd. Briga o životnoj sredini u našem Društvu daleko prevazilazi samo puko poštovanje propisa, već je odraz visokog nivoa svesti o potrebi da se aktivno radi na poboljšanju ovog segmenta. Naša delatnost nosi određeni rizik po ljude i po životnu sredinu, te je naš cilj da potpuno upravljamo svim aspektima koji imaju ili mogu imati značajan uticaj na životnu sredinu.

Početkom 2012. godine je osnovano Društvo sa ograničenom odgovornošću ENVIPACK, MB 20801115, koje se bavi uspostavljanjem sistema za sakupljanje i zbrinjavanje ambalažnog otpada od sredstava za zaštitu bilja. ENVIPACK posluje u funkciji specijalizovanog podoperatera pod okriljem već postojećeg ovlašćenog operatera za upravljanje ambalažnim otpadom EKOSTAR PAK. Naše Društvo je vlasnik 100% kapitala ENVIPACK-a.

SADRŽAJ

1	O NAMA.....	5
	OSNOVNI PODACI.....	5
	STRUKTURA VLASNIŠTVA.....	5
	PODACI O UPRAVI DRUŠTVA.....	6
	LOKACIJA.....	6
	ORGANIZACIJA.....	7
	KVALIFIKACIONA STRUKTURA ZAPOSLENIH.....	8
	NAŠ LANAC VREDNOSTI.....	9
2	OPŠTA POSLOVNA POLITIKA.....	10
	ODRŽIVI PROIZVODNI PORTFOLIO.....	10
	ODGOVORNO POSLOVANJE.....	10
	SEZONSKI KARAKTER POSLOVANJA.....	10
3	TRŽIŠTE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA.....	11
	SVETSKO TRŽIŠTE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA.....	11
	DOMAĆE TRŽIŠTE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA.....	12
	ZAKONSKA REGULATIVA U OBLASTI REGISTRACIJE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA.....	12
4	POSLOVANJE U 2012. GODINI.....	14
	PRODAJA SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA.....	14
	PROIZVODNJA I PROIZVODNI PROGRAM.....	15
	RAZVOJNE AKTIVNOSTI.....	15
	INVESTICIONE AKTIVNOSTI.....	16
	POSLOVANJE OGRANKA HLADNJAČA.....	17
	POSLOVANJE ENVIPACK D.O.O.....	18
5	FINANSIJSKI REZULTATI U 2012. GODINI.....	19
	OSNOVNI BILANSNI POKAZATELJI.....	19
	RACIO ANALIZA.....	24
6	AKCIJE GALENIKE - FITOFARMACIJE A.D.	25
	STATISTIKA TRGOVANJA AKCIJAMA.....	25
	POKAZATELJI.....	26
	ISPLAĆENE DIVIDENDE.....	26
7	POSLOVNI PLAN ZA 2013. GODINU.....	27
	PLAN POSLOVNOG REZULTATA.....	28
8	TEKUĆE POSLOVANJE U 2013. GODINI.....	31

1 O NAMA

Osnovni podaci

Naziv preduzeća:	GALENKA-FITOFARMACIJA a.d., Batajnički drum bb, 11080 Beograd-Zemun
Broj rešenja Agencije za privredne registre:	BD 307/2005 od 27.01.2005. godine
Matični broj:	7725531
PIB broj:	100001046
Delatnost prema registraciji:	Proizvodnja hemikalija za poljoprivredu, šifra delatnosti 2020
Web site & email:	www.fitofarmacija.rs; office@fitofarmacija.rs
Podaci o osnovnom kapitalu:	1.755.600 hiljada dinara na dan 31.12.2012.
Broj izdatih akcija:	1.320.000 (obične); ISIN broj: RSFITOE21521; CFI kod: ESVUFR; BELEX: FITO
Revizorska kuća:	DELOITTE d.o.o., Beograd, MB 07770413

Struktura vlasništva

Podaci o strukturi vlasništva se mogu naći na web site-u Centralnog registra HoV (www.crhov.rs). U trenutku izrade ovog izveštaja, Društvo je imalo 1.369 akcionara sa sledećom strukturom učešća u kapitalu:

Broj akcionara sa učešćem u kapitalu	Broj lica		Broj akcija		% od uk. emisije	
	domaća	strana	domaća	strana	domaća	strana
od 0% do 5%	1.298	66	506.756	86.117	38,39%	6,52%
od 5% do 10%	3		222.881		16,88%	
od 10% do 25%	2		504.246		38,20%	
Ukupno:	1.369		1.320.000		100%	

Tip lica	Br. akcija	%
Vlasništvo fizičkih lica	711.871	53,93%
Vlasništvo pravnih lica	410.044	31,06%
Zbirni (kastodi) račun	198.085	15,01%
Ukupno:	1.320.000	100%

Redosled prvih deset akcionara po broju akcija i po broju glasova:

Rbr	Akcionar	Br. akcija	%
1.	Vojinović Živorad	284.598	21,56%
2.	Agromarket d.o.o.	219.648	16,64%
3.	Puhar Nedeljko	81.096	6,14%
4.	Nenadović Dragan	75.475	5,72%
5.	Unicredit bank Srbija a.d. - kastodi račun	66.310	5,02%
6.	Mikend doo	50.277	3,81%
7.	Herma investments co., ltd.	40.061	3,03%
8.	Komp. Dunav osiguranje a.d.o.	35.853	2,72%
9.	Raiffeisenbank ad Beograd - kastodi račun	31.455	2,38%
10.	Erste bank a.d. Novi Sad - kastodi račun	28.501	2,16%
	Ukupno:	913.274	69,19%

Podaci o upravi Društva

Članovi Odbora direktora:

- Neizvršni direktori: Nedeljko Puhar, predsednik Odbora, vlasnik 6,14% akcija Društva
Mirjana Bogičević, nezavisni direktor
Branislav Medaković
Dušan Mojsilović, vlasnik Agromarketa d.o.o.
Živorad Vojinović, vlasnik 21,56% akcija, vlasnik 75% Mikenda d.o.o.
- Izvršni direktori: Dragan Nenadović, generalni direktor, vlasnik 5,72% akcija
Slavica Peković, izvršni direktor za korporativne poslove
- Sekretar Društva: Lidija Brkić

Odbor direktora je usvojio Kodeks korporativnog upravljanja Društva, koji je objavljen na internet stranici Društva, u delu *Za investitore / Korporativno upravljanje / Opšta akta Društva*.

Lokacija

Sedište Društva je u industrijskoj zoni Zemuna, u ulici Batajnički drum bb. Osim objekata na ovoj lokaciji, posedujemo građevinske objekte na još pet lokacija:

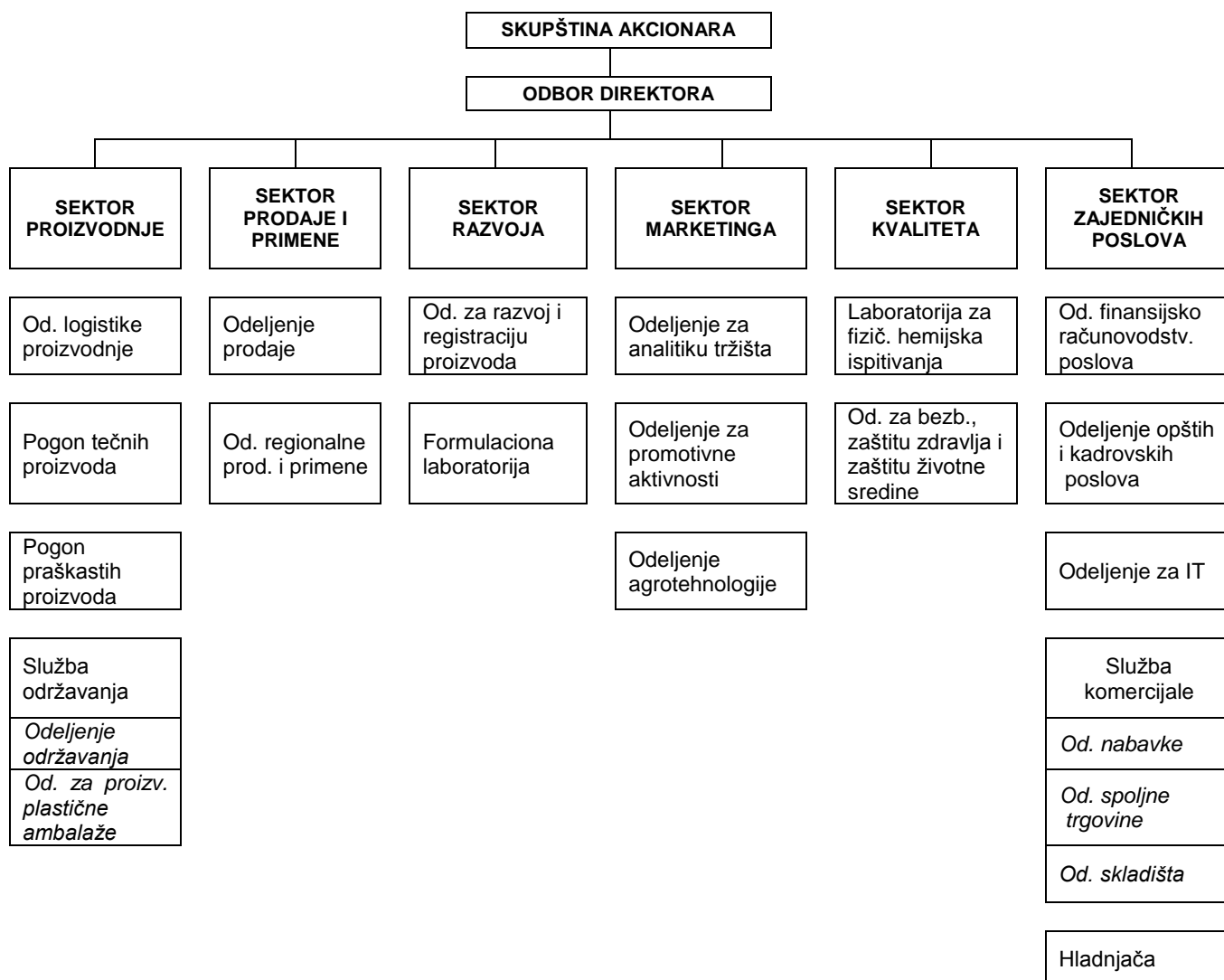
Lokacija	Površina u m ²		
	Proizvodnja	Skladište	Kancelarije
Zemun, Batajnički drum bb	6.462	8.040	2.200
Zemun, Masarikov trg 8a			760
Sremska Mitrovica, Stari Radinački put		1.078	502
Novi Sad, Narodnog Fronta 73			129
Ruma, Industrijska zona bb	4.323		
Arilje, selo Stupčevići (hladnjača)	569		129

Objekat u Rumi je kupljen početkom 2007. godine, u postupku prinudne naplate poreskog duga poreskog obvezika „Zorka – Zaštita bilja“ a.d. iz Šapca, a koji je sprovela Poreska uprava – Filijala Ruma. Objekat pogona nije u funkciji.

Zemljišta (uključujući i zemljište pod objektima):

Lokacija	Namena	Površina u m ²	Napomena
Zemun, Batajnički drum bb	Građevinsko zemljište	37.096	pravo korišćenja
Zemun, Masarikov trg 8a	Građevinsko zemljište	511	pravo korišćenja
Sremska Mitrovica, Stari radinački put	Poljoprivredno zemljište	43.583	vlasništvo
Sremska Mitrovica, Stari radinački put	Građevinsko zemljište	6.153	vlasništvo
Arilje, Grbavica, selo Stupčevići	Poljoprivredno zemljište	2.166	vlasništvo
Arilje, Grbavica, selo Stupčevići	Građevinsko zemljište	9.455	vlasništvo
Ruma, Industrijska zona	Građevinsko zemljište	61.200	pravo korišćenja
Ugrinovci, opština Zemun	Poljoprivredno zemljište	3.860.715	vlasništvo
Bečmen, opština Surčin	Poljoprivredno zemljište	2.359.742	vlasništvo

Krajem 2012. godine je uplaćen avans za kupovinu poljoprivrednog zemljišta u Ugrinovcima i Bečmenu. Tokom februara 2013. godine je transakcija u potpunosti realizovana, tako da je Društvo postalo vlasnik navedenog zemljišta. U toku je proces uknjiženja vlasništva u javnom registru nepokretnosti.

Organizacija

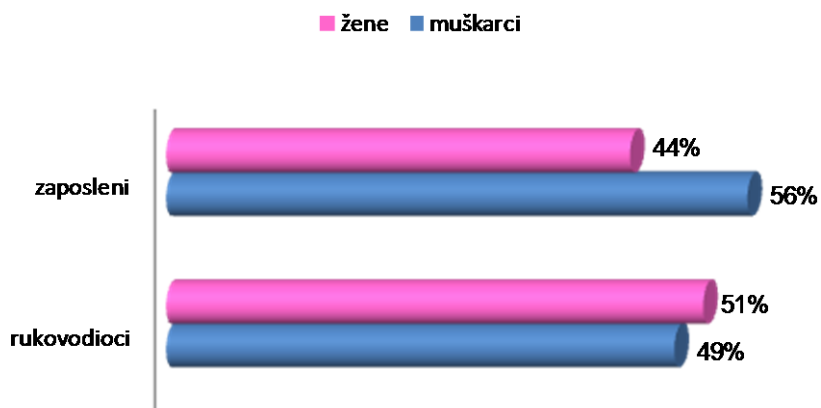
Kvalifikaciona struktura zaposlenih

U tabeli ispod je prikazana kvalifikaciona i starosna struktura zaposlenih na dan 31.12.2012. godine.

Org. deo / Kvalifikacija	I	II,III	IV	V,VI	VII,VIII	Ukupno	%
Uprava	0	0	0	0	3	3	2%
Sektor razvoja	0	0	1	0	7	8	5%
Sektor kvaliteta	0	0	4	0	8	12	8%
Sektor proizvodnje	7	13	26	6	6	58	38%
Sektor prodaje i primene	2	0	2	1	21	26	17%
Sektor marketinga	0	0	0	0	6	6	4%
Sektor zajedničkih poslova	2	3	12	6	18	41	27%
POL — Ž	1	0	12	7	28	48	31%
M	10	16	33	6	41	106	69%
U K U P N O	11	16	45	13	69	154	
%	7%	10%	29%	8%	45%	100%	
pros. starost	40	39	43	48	42	42	

Podaci u tabeli ne daju realnu sliku o zastupljenosti polova u našoj kompaniji. Naša politika je da u proizvodnim pogonima, zbog prirode naše delatnosti, ne zapošljavamo žene.

Na grafikonu ispod je prikazan prosečan odnos između zaposlenih muškog i ženskog pola, u poslednjih pet godina, ako se izuzmu zaposleni u Pogonu tečnih proizvoda, u Pogonu praškastih proizvoda i u Odeljenju za proizvodnju plastične ambalaže.

Naš lanac vrednosti

Od svih društvenih kompanija koje su se bavile proizvodnjom sredstava za zaštitu bilja u Srbiji krajem prošlog veka, jedino je naša kompanija uspešno privatizovana, prebrodivši sve tranzicione zamke i probleme. Kontinuiranim, organskim rastom osvajali smo sve veći tržišni udeo razvijajući sopstveni proizvodni portfolio i ulažući značajna sopstvena sredstva u proširenje proizvodnih kapaciteta, modernizaciju i rekonstrukciju opreme i objekata, kao i u unapređenje kontrole i monitoringa celog sistema.

Danas je Galenika Fitofarmacija a.d. moderna kompanija, najveći proizvođač sredstava za zaštitu bilja u Srbiji i sa pojedinačnim najvećim tržišnim učešćem u prodaji istih.

Naša unutrašnja snaga se ogleda u kvalitetnom lancu vrednosti svih poslovnih aktivnosti koji je godinama građen i unapređivan. U svakoj od karika ovog lanca pokazujemo zavidan stepen kontrole i upravljanja što je potvrđeno sistemom menadžmenta kvalitetom po zahtevima standarda ISO 9001:2000. Sistem je projektovan tako da obezbedi potreban i kontrolisan nivo kvaliteta u svim fazama nastanka proizvoda, od razvoja, nabavke materijala, preko procesa formulisanja i pakovanja, do skladištenja i otpreme.

Automatizacija proizvodnog procesa u našoj kompaniji je na visokom nivou. Poseban softverski sistem za automatsko upravljanje proizvodnjom (SCADA) je integrisan sa informacionim sistemom, a sistem kontrole kvaliteta je tako postavljen da se u svim značajnim fazama proizvodnog procesa vrši kontrola propisanih parametara. Poslove kontrole kvaliteta obavlja laboratorija za fizičko hemijska ispitivanja koja je akreditovala deo svojih poslova prema zahtevima standarda SRPS ISO/IEC 17025:2006. Efikasan sistem kontrole proizvodnog procesa omogućava kontrolu troškova, a istovremeno omogućava da kompanija potpuno upravlja sledljivošću svojih proizvoda, što je jedan od osnovnih zahteva savremenog načina proizvodnje.

Proces upravljanja i kontrole zaliha u skladištu je na visokom nivou zahvaljujući uređenom magacinskom prostoru organizovanom po propisima vezanim za skladištenje opasnih materija i informacionom sistemu sa implementiranim bar-code tehnologijom.

Naša prodajna snaga se ogleda u bogatom iskustvu i reputaciji koju smo stekli poslujući dugi niz godina na ovom tržištu, kao i u kompetentnim ljudima zaposlenim na poslovima marketinga i prodaje. Naročitu pažnju poklanjamo edukaciji krajnjih korisnika naših proizvoda organizovanjem raznih vrsta promotivnih aktivnosti, obilaskom njihovih imanja i pružanjem savetodavnih usluga. Dosadašnji rezultati praćenja zadovoljstva korisnika pokazuju da ove aktivnosti obavljamo na pravi način.

Kontinuiranim ulaganjem u razvojne poslove postigli smo da danas imamo visokoobrazovane i usko specijalizovane stručne zaposlene na ovim poslovima koji su ovladali tehnologijom formulisanja skoro svih poznatih tipova formulacija. Rezultat ovakve politike je značajan broj novih registrovanih proizvoda kojima smo upotpunili svoj proizvodni portfolio, posledično povećali prihode od prodaje i operativnu dobit, ali i obezbedili sebi dobru strategijsku polaznu osnovu za opstanak na tržištu.

Insistiranjem na odgovornom odnosu prema svim zainteresovanim stranama postigli smo da uživamo ugled pouzdanog partnera među našim kupcima i dobavljačima sa kojima smo razvili 'svi smo na dobitku' odnos. Vodeći odgovornu socijalnu politiku kompanija je postigla da uživa ugled korektnog poslodavca među svojim zaposlenima, o čemu svedoči i njihova mala fluktuacija.

Govoreći o odgovornom poslovanju, ne možemo a da ne spomenemo sistemski pristup u sagledavanju i identifikaciji rizika i sprovođenju svih potrebnih mera u cilju smanjenja tih rizika na najmanju moguću meru, kada su u pitanju svi aspekti životne sredine (voda, vazduh, otpad, hemijski udes i sl.). O tome svedoči i sertifikovan sistem upravljanja zaštitom životne sredine u skladu sa zahtevima standarda ISO 14001.

Razvojni put naše kompanije govori o efektivnom strategijskom menadžmentu koji je uspevao da predvidi i adekvatno odgovori na sve promene koje su se dešavale u okruženju. Efikasan operativni menadžment je omogućio poboljšanje upravljanja i kontrole u svim aktivnostima u lancu vrednosti čime smo stvorili značajnu komparativnu prednost. Kvalitet i sposobnost menadžmenta najbolje potvrđuje i činjenica da kompanija pokazuje sposobnost da održava i ponavlja dobre poslovne rezultate, čime kontinuirano povećava bogatstvo svojih akcionara.

2 OPŠTA POSLOVNA POLITIKA

Održivi proizvodni portfolio

Težimo da imamo širok proizvodni portfolio kvalitetnih sredstava za zaštitu bilja koji u potpunosti može da zadovolji potrebe proizvođača različitih poljoprivrednih kultura i useva.

U našem portfoliju dominira sopstvena robna marka, a manjinu čine proizvodi svetskih kompanija sa kojima sarađujemo kroz zastupstvo, kooperaciju i distribuciju.

Sopstveni proizvodni program je zasnovan na aktivnim materijama za koje je istekao period patentne zaštite, pri čemu se vodi računa da bude održiv i u evropskim regulatornim uslovima. Izbor aktivnih materija je u skladu sa onima koje su dozvoljene za upotrebu u EU, sa čistoćama koje su jednake ili su na višem nivou od dozvoljenih. Takođe, izbor pomoćnih materija koje ulaze u sastav naših preparata je usklađen sa evropskim zakonodavstvom.

Kao kvalitetna generička kompanija, kontinuirano podižemo nivo kvaliteta svojih proizvoda ulaganjem u razvoj novih i poboljšanjem postojećih oblika formulacija, kao i obezbeđenjem što kvalitetnijih izvora aktivnih materija.

Strategijsko opredeljenje naše kompanije je da u srednjoročnom periodu napravimo registracione dosijee prema EU regulativi za odabranu grupu proizvoda. Time ćemo stvoriti uslove za izvoz u zemlje EU, ali istovremeno obezbediti i opstanak na domaćem tržištu, obzirom da će se evropska regulativa vezana za registraciju sredstava za zaštitu bilja primenjivati i u Srbiji u doglednoj budućnosti.

Odgovorno poslovanje

Obzirom da je delatnost kojom se bavimo visokorizična, ulažemo značajna sredstva i napore da u svakom aspektu svog poslovanja primenimo najsavremenije tehnologije i standarde i na taj način efikasno upravljamo identifikovanim rizicima.

Procesom proizvodnje kojim se dobijaju kvalitetna sredstva za zaštitu bilja po adekvatnim cenama, uz poštovanje mera bezbednosti i zaštite zdravlja, kao i zaštite životne sredine, pokazujemo svoju odgovornost prema poljoprivrednim proizvođačima, stanovništvu, svojim zaposlenima, akcionarima i zajednici kojoj pripadamo.

Sezonski karakter poslovanja

Sredstva za zaštitu bilja se najviše prodaju u periodu mart - maj, kada se najviše i primenjuju. Do kraja juna, kompanija obično ostvari oko 90% ukupnog godišnjeg prihoda od prodaje.

Početak i trajanje sezone primene sredstava za zaštitu bilja, kao i intezitet njihove primene direktno zavise od vremenskih uslova. Moguća je situacija da nepovoljni vremenski uslovi u jednoj godini uslove potpuni izostanak primene nekog preparata, a da se sledeće godine isti preparat primeni u maksimalno mogućem obimu. Iz tog razloga, postignute rezultate poslovanja i njihove trendove treba posmatrati u širem kontekstu.

Drugo ograničenje primene preparata se odnosi na tzv. agrorok. Većina preparata se može primeniti samo do određenog trenutka u razvoju biljke, npr. dok se ne razvije prvi list. Ako se u tom periodu preparat ne proda (i primeni na biljkama), ostaje na zalihama do sledeće godine.

Poslovni ciklus kompanije počinje u septembru, kada kreće proizvodnja za sledeću sezonu, i završava se u avgustu sledeće godine. Zbog pomenutih agrorokova, naša poslovna politika je takva da sezonu dočekamo sa potpuno spremnim zalihama gotovih proizvoda. Iz tog razloga, poslednji kvartal u kalendarskoj godini je uvek obeležen intezivnom nabavnom i proizvodnom aktivnošću, zbog čega su nivoi zaliha na kraju godine izuzetno visoki.

3 TRŽIŠTE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA

Savremena poljoprivredna proizvodnja se ne može zamisliti bez upotrebe agrohemijskih preparata, koji obezbeđuju ostvarenje visokih prinosa i visok kvalitet proizvoda. Rastućom primenom sredstava za zaštitu bilja i drugih agrohemikalija početkom šezdesetih godina prošlog veka obezbeđena je prehrambena sigurnost čitavog čovečanstva. Koristi od „hemizacije” poljoprivrede imale su kako razvijene, tako i zemlje u razvoju, među kojima su neke za kratak vremenski period uspele da razbiju začarani krug ruralnog i poljoprivrednog siromaštva.

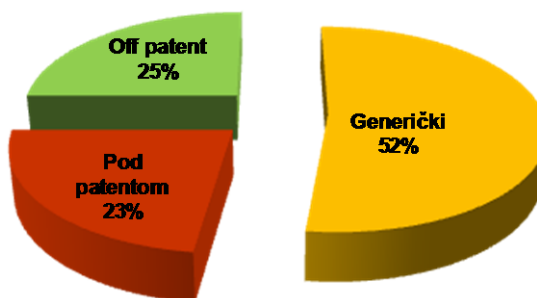
Industrija agrohemikalija je visoko profitabilna i visoko konkurentna industrijska grana, koja se na početku 21. veka nalazi pred velikim izazovima. Sa jedne strane nije prestala potreba da se primenom efikasnih sredstava za zaštitu bilja i kvalitetnih mineralnih đubriva obezbeđuje dovoljna količina hrane za rastuću svetsku populaciju, a sa druge strane je težnja da upotreba hemijskih inputa u poljoprivrednoj proizvodnji u što manjoj meri utiče na zdravlje ljudi, životinja i životnu sredinu. S tim u vezi, sve je strožija zakonska regulativa u pogledu reevaluacije starih i registracije novih sredstava za zaštitu bilja.

Svetsko tržište sredstava za zaštitu bilja

Globalno tržište sredstava za zaštitu bilja čine tri različite grupe proizvoda:

- proizvodi pod patentom;
- proizvodi kojima je istekao patent, ali još uvek nemaju generičku konkurenciju;
- proizvodi van patentne zaštite koje proizvode i drugi proizvođači, tj. generički proizvodi.

Tržištem sredstava za zaštitu bilja dominiraju šest glavnih razvojno istraživačkih kompanija, koje imaju oko polovine tržišnog učešća: BASF, Bayer CropScience, Dow AgroSciences, Du Pont, Monsanto, Syngenta. Među najveće generičke kompanije se ubrajaju: Amvac, Cheminova, Makhteshim Agan, Nufarm, United Phosphorus Limited (UPL), itd.

Struktura globalnog tržišta sredstava za zaštitu bilja u 2012. godini¹

Na osnovu preliminarne rezultata istraživanja¹ iz novembra 2012. godine, globalno tržište sredstava za zaštitu bilja je ostvarilo nominalni rast od 7,4% u 2012. godini i dostiglo vrednost od 47,3 milijardi USD. Realni rast tržišta sredstava za zaštitu bilja u 2012. godini (kada se izuzmu efekti inflacije i kursnih razlika) je procenjen na 10%. Posmatrano po regionima, najveći realni rast u odnosu na prethodnu godinu je ostvarila Latinska Amerika (20,4%), a slede je Azija (9,9%), Evropa (8,2%) i zemlje NAFTA (5,4%).

¹ Current position and future prospect for the crop protection market - Phillips McDougall, 2012.

Godina	Sredstva za zaštitu bilja	Ostalo	Ukupno agrohemijski proizvodi	Promene u segmentu sredstava za zaštitu bilja u odnosu na prethodne godine (%)	
				Nominalna	Realna
2006	30.425	5.150	35.575	-2.5	-6.5
2007	33.390	5.365	38.755	9.7	2.8
2008	40.475	5.655	46.130	21.2	10.2
2009	37.860	5.860	43.720	-6.5	-1.5
2010	38.315	5.880	44.195	1.2	0.2
2011	44.015	6.290	50.305	14.9	5.9
2012	47.255	6.380	53.635	7.4	10.0

Vrednost globalnog tržišta agrohemijskih proizvoda (milijardi \$)

Evropsko tržište sredstava za zaštitu bilja je procenjeno na oko 26,5% vrednosti svetskog tržišta. U zemljama članicama EU je oblast registracije pesticida uređena najstrožijim setom pravila za registraciju na globalnom nivou (Regulativa 1107/2009, koja je usvojena sredinom 2011. godine).

Domaće tržište sredstava za zaštitu bilja

Srpsko tržište sredstava za zaštitu bilja je potpuno otvoreno i konkurentno. Na njemu je prisutno svih šest vodećih razvojno istraživačkih kompanija, najveće svetske generičke kompanije, zatim generičke kompanije sa dalekog istoka (Kina i Indija) kao i domaći proizvođači, odnosno formulatori sredstava za zaštitu bilja.

Proizvodnja u srpskom agraru se realizuje sa još uvek skromnim nivoom agrotehničkih mera, što za posledicu ima niže prinose pojedinih useva, odnosno manji obim proizvodnje od potencijalno mogućeg. Iz tog razloga, može se reći da srpsko tržište sredstava za zaštitu bilja ima potencijal rasta.

Procena je da je srpsko tržište sredstava za zaštitu bilja u 2012. godini vrednosno ostalo na istom nivou, odnosno da iznosi oko 90 miliona €, a i dalje je približno jednako podeljeno između generičkih i istraživačko razvojnih kompanija, u vrednosnom smislu. Pojedinačna tržišna učešća kompanija je teško precizno odrediti, jer ne postoje dostupni zvanični podaci.

Ukupan broj registrovanih pesticida u 2012. godini na srpskom tržištu iznosio je oko 1025. Najveći broj registrovanih preparata imaju strane generičke kompanije (51%), zatim slede proizvodi razvojno istraživačkih kompanija (23%) i proizvodi domaćih proizvođača (26%). Naša kompanija, kao najveći domaći proizvođač, na tržištu Srbije učestvuje se 106 proizvoda ili sa 44% od ukupnog broja domaćih registrovanih proizvoda.

Zakonska regulativa u oblasti registracije sredstava za zaštitu bilja

Proces registracije aktivne materije i gotovog proizvoda u EU je strogo kontrolisan i uređen proces čija je osnovna svrha da smanji rizike po zdravlje ljudi i životinja i po okolinu.

Zakonska regulativa određuje koje podatke o aktivnoj materiji i gotovom proizvodu treba prezentovati, način evaluacije tih podataka, procenu rizika, zaštitu komercijalnih informacija, javni pristup informacijama o pesticidima, maksimalno dozvoljene ostatke pesticida u hrani, itd. Ukoliko se u procesu ispitivanja utvrdi da aktivna materija ne predstavlja rizik po zdravlje ljudi, životinja i životnu sredinu, onda ona biva odobrena za upotrebu u EU.

Registracija gotovog proizvoda koji se pravi od odobrene aktivne materije se radi u svakoj zemlji članici pojedinačno, a kompanija koja je registrovala proizvod dobija određeni period ekskluzivne zaštite podataka na osnovu kojih je registracija izvršena.

Ovakav proces registracije traje od 5-10 godina sa procenjenim troškovima i do nekoliko desetina miliona €, u zavisnosti od prirode aktivne materije i područja primene preparata.

Proces formiranja registracionog dosijea za generički proizvod (na bazi već odobrene aktivne materije, ali od drugog proizvođača - izvora) je jednostavniji i odvija se u dve faze:

- Dokazivanje ekvivalentnosti izvora aktivne materije. U ovoj fazi se radi niz fizičko-hemijskih i toksikoloških ispitivanja koja treba da dokažu da aktivna materija - kandidat nije štetnija i toksičnija od one koja je već dozvoljena za upotrebu.
- Registracija proizvoda.

Kada se obe faze uspešno završe, proizvod dobija svoj registracioni dosije. Procenjena vrednost formiranja jednog ovakvog registracionog dosijea se kreće od 250.000 € do 800.000 €, u zavisnosti od aktivne materije i oblasti primene gotovog proizvoda. Proces kompletiranja jednog dosijea traje minimalno oko 3 godine, a na proces registracije treba sačekati još dodatnih godinu dana.

Proces registracije sredstava za zaštitu bilja u Srbiji

Obzirom da je strateški cilj Republike Srbije da postane članica EU, poslednjih godina se u našoj državi odvija proces harmonizacije domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske Unije. Za poslove registracije i stavljanja u promet sredstava za zaštitu bilja je nadležno Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, odnosno Uprava za zaštitu bilja u okviru Ministarstva.

Važeći Zakon o zaštiti bilja, donešen polovinom 2009. godine sa ciljem harmonizacije domaćeg zakonodavstva, predviđa uvođenje evropskog načina registracije od 01.01.2014. godine, dok bi postojeće registracije trebalo da važe do njihovog regularnog isteka.

Danas, skoro četiri godine posle usvajanja ovog zakona, u Srbiji i dalje nema naučnih institucija koje ispunjavaju uslove za obavljanje poslova vezanih za registraciju sredstava za zaštitu bilja po evropskim standardima. Takođe, nadležno Ministarstvo nema administrativne kapacitete potrebne za sprovođenje postupka registracije sredstava za zaštitu bilja u skladu sa evropskom regulativom.

Potpuno je izvesno da srpske institucije neće biti spremne da od 01.01.2014. godine samostalno primenjuju Zakon, odnosno njegov deo koji se tiče registracije novih proizvoda.

U jesen 2010. godine, nadležno Ministarstvo je započelo rad na tzv. twining projektu, koji ima za cilj „da podrži i pomogne Upravi za zaštitu bilja, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, usklađivanje nacionalnog zakonodavstva u njenom delokrugu rada sa zakonodavstvom EU, kako bi se poljoprivreda u Republici Srbiji lakše suočila sa novim izazovima koje predviđa međunarodna trgovina“.² Rad na ovom projektu se odvija u saradnji sa relevantnim evropskim institucijama, a u proces se povremeno uključuju i predstavnici domaće industrije, distributera i predstavnici stranih kompanija koje posluju na srpskom tržištu.

Na žalost, posle 2,5 godine rada na ovom projektu, nemamo jasan stav Ministarstva o načinu i dinamici po kojoj će se sprovoditi proces harmonizacije domaćeg zakonodavstva. Verovatno je da će se proces odvijati u fazama, u kojima će se postepeno podizati kriterijumi registracije, kao i da će se ukidati važeće dozvole za proizvode za koje se ne obezbedi tražena dokumentacija, bez obzira na datum isticanja važenja dozvole.

Zbog svih navedenih neizvesnosti i nedoumica oko registracije sredstava za zaštitu bilja u Srbiji u bliskoj budućnosti, očigledno je da se domaći proizvođači nalaze u vrlo nepovoljnoj poslovnoj situaciji. U protekloj godini smo preduzimali različite akcije, u okviru Privredne komore Srbije i Društva za zaštitu bilja Srbije, da nadležnima ukažemo na probleme sa kojima se suočava domaća industrija.

Očekujemo da će nadležno Ministarstvo uskoro učiniti korake ka prilagođavanju zakonske regulative realnim mogućnostima i potrebama svih učesnika na srpskom tržištu sredstava za zaštitu bilja. Dobar model za takav potez može da bude praksa deset istočno-evropskih zemalja, koje su početak primene zakonske regulative vezivale za datum prijema u punopravno članstvo u EU (2004. godine), a domaćim proizvođačima i institucijama su omogućavale dodatni period od četiri godine da prilagode svoje poslovanje novonastalim okolnostima.

² http://www.uzb.minpolj.gov.rs/index.php?option=com_content&view=article&id=178&Itemid=184&lang=sr

4 POSLOVANJE U 2012. GODINI

Struktura ukupnih prihoda od prodaje po vrsti proizvoda

Prodaja sredstava za zaštitu bilja

Struktura bruto prodaje u 2012. godini po klasama primene:

KLASA PRIMENE	tona	%	EUR	%
INSEKTICIDI	1.110	29%	8.843.693	28%
HERBICIDI	2.118	56%	16.890.618	53%
FUNGICIDI	525	14%	6.104.421	19%
RODENTICIDI	36	1%	91.202	0%
OKVAŠIVAČI	7	0%	55.981	0%
DDD	2	0%	90.763	0%
S V E G A	3.798	100%	32.076.678	100%

Struktura bruto prodaje u 2012. godini prema robnoj marki:

ROBNA MARKA	tona	%	EUR	%
SOPSTVENA	3.522	93%	27.148.064	85%
PARTNERI	276	7%	4.928.614	15%
S V E G A	3.798	100%	32.076.678	100%

Struktura bruto prodaje u 2012. godini po tržištima:

TRŽIŠTE	tona	%	EUR	%
DOMAĆE	3.581	94%	30.979.114	97%
STRANO	217	6%	1.097.564	3%
S V E G A	3.798	100%	32.076.678	100%

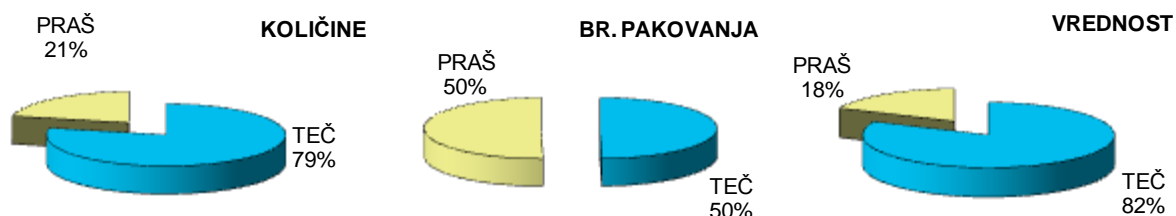

Proizvodnja i proizvodni program

Struktura proizvodnog programa u 2012. godini prema vrsti proizvodnje:

vrsta proizvodnje	broj preparata	%	hiljada pakovanja	%	tona	%
SOPSTVENE FORMULACIJE	70	80%	7.679	94%	3.781	93%
FORMULACIJE SA STRANIM PARTNERIMA	5	6%	161	2%	171	4%
GOTOVI PREPARATI STRANIH PARTNERA	12	14%	338	4%	134	3%
Ukupno	87	100%	8.178	100%	4.086	100%

Struktura proizvodnje u 2012. po pogonima:

Razvojne aktivnosti

U 2012. godini je započet rad na jednom novom registracionom dosijeu po EU kriterijumima, tako da projekat formiranja dosijea trenutno podrazumeva paralelni rad na pet proizvoda. Podnošenje zahteva za autorizaciju u zemljama članicama EU za svih pet proizvoda očekujemo u periodu 2014-2015. godina. Potrebna ispitivanja se odvijaju u akreditovanim laboratorijama u Velikoj Britaniji, Francuskoj, Holandiji i Nemačkoj, a poljski ogledi planirani za sezonu 2013. odvijaće se u Austriji, Mađarskoj, Sloveniji, Rumuniji.

Tokom 2012. godine su stvoreni preduslovi da u fazu registracije u 2013. godini uđe osam novih proizvoda.

Novi proizvodi

Tokom 2012. godine, 14 novih proizvoda je dobilo odobrenje za stavljanje u promet:

Herbicidi:

- Glifol K (glifosat 360 g/l (glifosat kalijumova so 441 g/l), SL)
- Plamen K (dikamba 480 g/l (dikamba kalijumova so 563 g/l), SL)
- Talisman ekstra (sulkotripon 225 g/l + nikosulfuron 25 g/l, OD)
- Moto ekstra 850 (2,4-D EHE 850 g/l, EC)

Fungicidi:

- Sekvenca 030 FS (difenokonazol 30 g/l, FS)
- Adut (fosetil-AI 350 g/kg + mankozeb 350 g/kg, WG)
- Legat (fosetil-AI 800 g/kg, WG)
- Kardinal plus (propamokarb HCl 470 g/l + fluazinam 100 g/l, SC)
- Metod 480 SC (kaptan 480 g/l, SC)
- Kubik ekstra (iprodition 150 g/l + tiofanat-metil 200 g/l, SC)

Insekticidi:

- Abastate ME (abamektin 18 g/l, ME)
- Tonus ekstra (acetamiprid 200 g/kg, SP)
- Radar 250 ME (hlorpirifos 250 g/l, ME)
- Radar 300 EC (hlorpirifos 300 g/l, EC)

Investicione aktivnosti

Najznačajnija investicija u 2012. godini je svakako kupovina 622 ha poljoprivrednog zemljišta u okolini Beograda (opština Surčin i opština Zemun). Zemljište je pogodno za ratarsku proizvodnju.

Najveća pojedinačna investicija vezana za osnovnu delatnost je rekonstrukcija 3.570 m² otvorenog prostora u okviru fabričkog kruga u Zemun Polju, sa ciljem povećanja skladišnog prostora i lakšeg manipulisanja robom. Rekonstrukcija je obuhvatila građevinske radove vezane za pripremu terena za asfaltiranje; asfaltiranje platoa, prilaznih saobraćajnica i protivpožarnih puteva; radove na vodovodnoj i kišnoj kanalizaciji. Postavljena su dva industrijska šatora, svaki površine od 412,5 m², koja su namenjena skladištenju ambalaže i robe čije skladištenje zahteva veći prostor.

Investicije vezane za proizvodnu opremu su se odnosile na rekonstrukciju i unapređenje postojećih proizvodnih kapaciteta - završena je rekonstrukcija odeljenja SC fungicida, započeta u 2011. godini; unapređen je sistem za automatsko upravljanje proizvodnjom; modernizovan je deo opreme potreban za proizvodnju EW formulacija; itd.

Pod ostalom opremom se podrazumeva oprema potrebna za bezbedno manipulisanje i prevoz robe između skladišta i pogona, IT oprema, protivpožarna oprema i sl.

Specifikacija investicionih ulaganja u 2012. godini:

Poljoprivredno zemljište	5.150.000 €
Rekonstrukcija platoa za industrijske šatore	210.000 €
Proizvodna oprema	165.000 €
Ostala oprema	90.000 €
Infrastrukturni radovi	45.000 €
<i>Ukupno</i>	<i>5.660.000 €</i>

Poslovanje ogranka Hladnjača

Ogranak Hladnjača je registrovan u aprilu 2007. godine sa sedištem u selu Stupčevići, opština Arilje, kada je i kupljen objekat hladnjače sa pripadajućim dvorištem od prethodnog vlasnika. Primarna oblast poslovanja ovog ogranka je prerada zamrznute maline.

Ariljsko područje je poznato po kvalitetnoj malini sa prosečnim prinosima daleko iznad srpskog i evropskog proseka. Trenutni skladišni kapaciteti hladnjača na ovom području su oko 25.000 tona, daleko veći od proizvodnih kapaciteta (oko 15.000 tona), zbog čega je konkurentna borba za sirovinsku bazu jaka i često neloyalna. Sezona otkupa sveže maline u ovom području počinje sredinom juna i traje oko 45 dana.

Naša hladnjača ima dve komore, ukupnog skladišnog kapaciteta oko 440 tona zamrznutog voća i dva tunela za zamrzavanje svežeg voća ukupnog kapaciteta oko 20 tona / 24h. Sa lokalnim proizvođačima maline ugovaramo zajedničku proizvodnju, tj. obezbeđujemo potreban repromaterijal za proizvodnju koji kooperanti kasnije otplaćuju svežom malinom. Otkupljene količine zamrzavamo i prerađujemo, najčešće u obliku maline rolend (celi, neoštećeni plodovi) i maline griz (mlevena zamrznuta malina). Prerađeni proizvodi se skoro u celini izvoze u zemlje zapadne Evrope.

Rod maline u 2012. godini u Srbiji je bio daleko ispod proseka, zbog loših vremenskih uslova. Iz tog razloga, otkupna cena sveže maline je bila visoka, a posledično je rasla i prodajna cena. Mi smo, ipak, otkupili značajno veću količinu sveže maline, zahvaljujući saradnji sa hladnjačom sa teritorije van opštine Arilje.

Tokom kalendarske 2012. godine je prodana mala količina roda 2012., te je prihod hladnjače bio znatno ispod onog ostvarenog u 2011. godini, što se može videti u Poglavlju 5, u tabeli strukture prihoda. Međutim, prodaja gotovo celokupne raspoložive količine maline je ugovorena, tako da se u prvoj polovini 2013. godine očekuje značajan prihod po ovom osnovu (1,65 miliona €).

Specifikacija otkupljenih količina sveže maline:

	2008	2009	2010	2011	2012
Otkupljeno (t)	328	440	440	482	798
Vrednost (€)	750.000	515.000	580.000	410.000	1.087.000
Pros. otkupna cena (€/kg)	2,29	1,17	1,32	0,85	1,36

Ako se ekonomska godina posmatra kao period od juna prethodne do maja sledeće godine, prihodi od prodaje zamrznutog voća (u €) koje je ostvarila naša hladnjača su prikazani u sledećoj tabeli:

	2008	2009	2010	2011	2012
Malina (sopstvena+roba)	872.500	970.000	896.500	580.000	1.770.000
Ostalo (šljiva, višnja, kupina)	346.000	140.000	8.800	5.000	0
<i>Ukupno (€)</i>	<i>1.218.500</i>	<i>1.110.000</i>	<i>905.300</i>	<i>585.000</i>	<i>1.770.000</i>

Specifikacija postignutih prodajnih cena, prema godini roda (ekonomska godina):

	2008	2009	2010	2011	2012
Rolend vilamet (€/kg)	3,07	2,60	2,18	1,41	2,27
Griz (€/kg)	1,98	1,28	1,22	1,07	1,70

Poslovanje ENVIPACK d.o.o.

U skladu sa našom poslovnim politikom, čiji je akcenat na odgovornom poslovanju, u februaru 2012. godine smo osnovali Društvo sa ograničenom odgovornošću ENVIPACK, koje je u našem stoprocentnom vlasništvu.

Obzirom da smo generator koji emituje značajnu količinu ambalažnog otpada na godišnjem nivou (najviše putem prodanih gotovih proizvoda - sredstava za zaštitu bilja), a da se u Srbiji ni jedan operater nije bavio zbrinjavanjem ove vrste otpada, odlučili smo da osnujemo firmu koja bi ponudila sistemsko rešenje ovog problema.

ENVIPACK posluje kao specijalizovani podoperater, pod okriljem već postojećeg ovlašćenog operatera za upravljanje ambalažnim otpadom EKOSTAR PAK. U cilju uspostavljanja delotvornog sistema za sakupljanje i zbrinjavanje ambalažnog otpada od sredstava za zaštitu bilja, ENVIPACK je definisao EKO model, koji se zasniva na pravilnom postupanju sa ambalažom u svim fazama njenog korišćenja i od strane svih učesnika u lancu primene sredstava za zaštitu bilja (uvoznici, proizvođači, krajnji korisnici). Polaznu osnovu EKO modela čini zakonska regulativa, a korišćena su i iskustva i preporuke EU i zemalja u okruženju.

EKO model se bazira na adekvatnom postupanju sa ispražnjenom ambalažom, koje podrazumeva trostruko ispiranje prilikom upotrebe, u cilju maksimalnog iskorišćenja preparata. Ovim postupkom se ambalaža prevodi iz opasnog u neopasan otpad. Zbrinjavanje neopasnog otpada je daleko jednostavnije i može se organizovati u našoj zemlji, pa je time postupanje sa ovom vrstom otpada i jeftinije.

Osnovni ciljevi ENVIPACK-a su:

- uspostavljanje sakupljačkih mesta i njihovo opremanje kontejnerima za skladištenje otpadne ambalaže,
- sakupljanje maksimalne količine emitovanog ambalažnog otpada,
- povećanje procenta ispranog otpada u ukupno sakupljenom.

Pred operaterom su se u startu postavili veliki izazovi, s obzirom na to da se ovom vrstom ambalaže niko do sada nije bavio, pa time ne postoji ni potrebna infrastruktura. Pored toga, nivo svesti krajnjih korisnika, ali i potencijalnih klijenata, odnosno proizvođača i uvoznika nije na zadovoljavajućem nivou.

U toku 2012. godine ENVIPACK je uspostavio šest sakupljačkih mesta na teritoriji Republike Srbije, koje je opremio specijalnim kontejnerima i kesama za sakupljanje i razdvajanje ambalažnog otpada. Na ovaj način je sakupljeno 9,5 t plastične ambalaže, koja je u saradnji sa ovlašćenim operaterom zbrinuta. Od ove količine 2,1 t je isprana ambalaža. Pored toga, ENVIPACK je zbrinuo i 28 t opasnog ambalažnog otpada od sirovina.

Osim navedenog, ENVIPACK ima integralnu dozvolu za sakupljanje i transport različitih vrsta opasnog i neopasnog otpada i u tom smislu je u mogućnosti da pruža usluge i proizvođačima i generatorima ostalih vrsta otpada (boje, lakovi, lepkovi i sl). Svoju uslugu ENVIPACK bazira na mogućnosti da obezbedi sve preduslove za pravilno sakupljanje ambalaže i ostalog otpada, i da potom obezbedi transport i zbrinjavanje po povoljnim uslovima.

Plan za 2013. je završetak Studije o validaciji postupka trostrukog ispiranja kojim se praktično potvrđuje efikasnost ispiranja iskorišćene ambalaže od različitih vrsta sredstava za zaštitu bilja. Pored toga, cilj je da se dalje radi na promociji sistema i uspostavljanju spone između nadležnih državnih organa i potencijalnih klijenata, odnosno obveznika prema Zakonu o ambalaži i ambalažnom otpadu. U toku 2013. godine, ostvareni rezultati, kao i uslovi pružanja usluge ENVIPACKA bi trebalo da dokažu opravdanost sistema i prednost nad ostalim prividnim rešenjima na tržištu.

ENVIPACK je jedina kompanija koja je ponudila sistemsko rešenje za zbrinjavanje ambalažnog otpada od sredstava za zaštitu bilja na ovim prostorima. Dalji razvoj i širenje sistema zavisi od opredeljenosti ostalih proizvođača i uvoznika sredstava za zaštitu bilja da se bave ovom problematikom na adekvatan način, što se do sada pokazalo kao najveća prepreka.

5 FINANSIJSKI REZULTATI U 2012. GODINI

Izvod iz Finansijskog izveštaja za 2012. godinu još uvek nije bio predmet revizije eksterne kuće.

Osnovni bilansni pokazatelji

BILANS STANJA

	(U hiljadama dinara)		
	2010	2011	2012
AKTIVA			
Nekretnine, postrojenja i oprema	688.739	760.070	1.335.192
Nematerijalna ulaganja	10.948	9.795	7.018
Dugoročni finansijski plasmani	<u>25.502</u>	<u>20.721</u>	<u>20.042</u>
<i>Stalna imovina</i>	<i>725.189</i>	<i>790.586</i>	<i>1.362.252</i>
PDV i Aktivna vremenska razgraničenja	68.315	44.303	42.218
Zalihe i dati avansi	1.240.176	1.131.628	1.528.812
Potraživanja	310.319	410.651	433.636
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	9.193	15.606	40.347
Kratkoročni finansijski plasmani	798.225	1.117.585	1.255.613
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	<u>85.844</u>	<u>163.201</u>	<u>63.901</u>
<i>Obrtna imovina</i>	<i>2.512.072</i>	<i>2.882.974</i>	<i>3.364.527</i>
Odložena poreska sredstva	8.673	9.515	16.807
Ukupna aktiva	<u>3.245.934</u>	<u>3.683.075</u>	<u>4.743.586</u>
Vanbilansna aktiva	<u>84.793</u>	<u>137.623</u>	<u>134.201</u>

Nekretnine, postrojenja i oprema: Krajem 2012. godine je uplaćen avans za kupovinu poljoprivrednog zemljišta, i to: 386 ha 7 a 15 m² u Ugrinvcima, opština Zemun i 235 ha 97 a 42 m² u Bečmenu, opština Surčin, u vrednosti od 585,6 miliona dinara. Tokom februara 2013. godine je transakcija u potpunosti realizovana, tako da je Društvo postalo vlasnik navedenog zemljišta. U toku je proces uknjiženja vlasništva u javnom registru nepokretnosti.

Vrednost zaliha na kraju 2012. godine je značajno viša zahvaljujući intenzivnoj proizvodnji u poslednjem kvartalu 2012. godine, što je priprema za prodajnu sezonu 2013. godine (kako je objašnjeno u Poglavlju 2 ovog Izveštaja). U tabeli ispod su prikazane vrednosti zaliha, u hiljadama dinara:

	<u>31.12.2011.</u>	<u>31.12.2012.</u>
Materijal, rezervni delovi i sitan inventar	365.225	469.984
Nedovršena proizvodnja	61.409	61.196
Gotovi proizvodi	592.486	851.492
Roba	93.971	97.258
<i>Ukupno zalihe, neto</i>	<i><u>1.113.091</u></i>	<i><u>1.479.930</u></i>

Kratkoročni finansijski plasmani se odnose na oročena dinarska i devizna sredstva.

Vanbilansnom evidencijom su obuhvaćeni otvoreni nepokriveni akreditivi prema dobavljačima iz inostranstva za nabavku sirovina.

	(U hiljadama dinara)		
	2010	2011	2012
PASIVA			
Akcijski kapital	1.170.400	1.755.600	1.755.600
Ostali kapital	6.849	0	0
Rezerve	799.176	806.025	844.133
Revalorizacione rezerve	31.869	31.594	30.127
Nerealizovani dobiti po osnovu HOV	0	0	0
Nerealizovani gubici po osnovu HOV	9.332	13.803	16.205
Neraspoređena dobit	1.003.539	861.261	1.420.081
<i>Kapital</i>	<u>3.002.501</u>	<u>3.440.677</u>	<u>4.033.736</u>
Dugoročna rezervisanja	0	0	0
Dugoročne obaveze	0	0	79.122
Obaveze iz poslovanja	214.390	222.397	247.342
Kratkoročne finansijske obaveze	10.000	0	262.033
Obaveze po osnovu PDV, poreza na dobit	16.817	17.739	19.818
Ostale kratkoročne obaveze	2.226	2.262	101.535
<i>Kratkoročne obaveze</i>	<u>243.433</u>	<u>242.398</u>	<u>630.728</u>
Dugoroč. rezervisanja i obaveze	<u>243.433</u>	<u>242.398</u>	<u>709.850</u>
Ukupna pasiva	<u>3.245.934</u>	<u>3.683.075</u>	<u>4.743.586</u>
Vanbilansna pasiva	<u>84.793</u>	<u>137.623</u>	<u>134.201</u>

Dugoročne obaveze, kao i kratkoročne finansijske obaveze se odnose na sredstva dobijena po osnovu kredita, koja su iskorišćena za kupovinu poljoprivrednog zemljišta.

U ostalim kratkoročnim obavezama se nalazi obaveza prema zaposlenima, po osnovu isplate bonusa za 2012. godinu, koji je isplaćen u januaru 2013. godine.

BILANS USPEHA

	(U hiljadama dinara)		
	2010	2011	2012
POSLOVNI PRIHODI			
Prihodi od prodaje	2.236.178	2.890.232	3.077.288
Ostali poslovni prihodi	9.193	4.295	7.898
Promena vrednosti zaliha	41.654	-126.627	258.793
Ukupno poslovni prihodi	<u>2.287.025</u>	<u>2.767.900</u>	<u>3.343.979</u>
POSLOVNI RASHODI			
Nabavna vrednost prodate robe	247.023	372.830	338.526
Troškovi materijala za izradu	976.859	1.124.905	1.486.211
Zarade zaposlenih/ostali lični rashodi	208.996	228.701	349.087
Amortizacija	80.467	79.297	87.703
Ostali poslovni rashodi	152.934	198.213	269.621
Ukupno poslovni rashodi	<u>1.666.279</u>	<u>2.003.946</u>	<u>2.531.148</u>
POSLOVNI DOBITAK	620.747	763.954	812.831
Finansijski, neposlovni i ostali prihodi	300.489	381.338	515.156
Finansijski, neposlovni i ostali rashodi	250.006	328.761	489.977
Dobitak pre oporezivanja	671.230	816.531	838.010
Porez na dobitak	55.571	54.364	35.649
DOBITAK, neto	<u>615.659</u>	<u>762.167</u>	<u>802.361</u>

STRUKTURA REZULTATA	u 000 din				
	2010	2011	11 / 10	2012	12 / 11
Bruto poslovna dobit	1.063.144	1.270.165	119%	1.519.242	120%
Margina bruto poslovne dobiti	46%	46%		45%	
Poslovni dobitak	620.747	763.954	123%	812.831	106%
Margina poslovne dobiti	27%	28%		24%	
EBITDA	701.214	843.251	120%	900.534	107%
EBITDA margina	31%	30%		27%	
Bruto dobit pre poreza	671.230	816.531	122%	838.010	103%
Neto dobit	615.659	762.167	124%	802.361	105%

Struktura prihoda i rashoda

STRUKTURA PRIHODA	U 000 din.						
	2010	%	2011	%	2012	%	12/11
POSLOVNI PRIHODI PERIODA	2.287.025	88%	2.767.900	88%	3.343.979	87%	121%
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	1.975.161		2.486.438		2.668.743		107%
<i>na domaćem tržištu</i>	1.780.756		2.264.383		2.479.834		110%
<i>na inostranom tržištu</i>	104.441		126.181		126.942		101%
<i>zamrznuti proizvodi</i>	89.965		95.874		61.967		65%
Prihodi od prodaje robe	261.017		403.794		408.545		101%
Drugi poslovni prihodi	9.193		4.295		7.898		184%
Promena vrednosti zaliha	41.654		-126.627		258.793		
FINANSIJSKI PRIHODI	158.205	6%	175.972	6%	250.141	6%	142%
Prihodi od kamata	44.698		72.571		84.959		117%
Pozitivne kursne razlike	69.371		83.976		120.237		143%
Prihodi po osnovu efekata val.klauzule	43.053		18.151		40.978		226%
Ostali finansijski prihodi	1.083		1.274		3.967		311%
NEPOSLOVNI I OSTALI PRIHODI	142.284	5%	205.366	7%	265.015	7%	129%
Dobici od prodaje osn. sredstava	2.316		7.204		1.470		20%
Naplaćena otpisana potraživanja	132.012		173.061		247.200		143%
Viškovi	567		148		2		1%
Ostali nepomenuti prihodi	7.390		24.953		16.343		65%
UKUPNI PRIHODI	2.587.515	100%	3.149.238	100%	3.859.135	100%	123%

Rast prihoda od prodaje proizvoda i usluga je generisan rastom najvećeg pojedinačnog segmenta, prodaje sredstava za zaštitu bilja na domaćem tržištu, koji je rastao za 10%. Međutim, ovaj rast nije bio dovoljan da neutrališe slabljenje srpske valute, tako da su prihodi od prodaje na domaćem tržištu, preračunati u €, niži u odnosu na 2011. godinu.

Prihodi hladnjače su značajno niži, zato što je samo mali deo zaliha prodat do kraja 2012. godine, kako je objašnjeno u Poglavlju 4.

U prihodima od prodaje robe dominiraju aranžmanski poslovi sa krajnjim korisnicima naših proizvoda u kojima smo finansirali njihovu proizvodnju, a potraživanja naplaćivali u njihovim proizvodima (semenska roba i razni drugi poljoprivredni proizvodi).

Prihodi od kamata su vezani za oročenja dinarskih i deviznih sredstava.

Naplaćena otpisana potraživanja se odnose na naplatu potraživanja od kupaca koja su obezvređena prilikom izrade finansijskog izveštaja za 2011. godinu.

Najveća pojedinačna stavka u ostalim nepomenutim prihodima se odnosi na magacin i kancelarijski prostor ukupne površine 932 m², koji je bio pod sudskim sporom i koji je pravosnažnom sudskom presudom dodeljen našem Društvu u vlasništvo. Takođe, u ostalim nepomenutim prihodima se nalaze naplaćena potraživanja po osnovu sudskih odluka, a koja su ranijih godina isknjižena iz poslovnih knjiga; naknadno odobreni rabati od strane dobavljača; naknade štete od osiguravajućih društava i sl.

STRUKTURA RASHODA	u 000 din.						
	2010	%	2011	%	2012	%	12/11
POSLOVNI RASHODI	1.666.278	87%	2.003.946	86%	2.531.148	84%	126%
Materijal za izradu	976.859		1.124.905		1.486.211		132%
Nabavna vrednost prodate robe	247.023		372.830		338.526		91%
Ostali materijal	14.876		22.937		20.921		91%
Gorivo i energija	22.070		28.580		31.462		110%
Zarade, naknade	208.996		228.701		349.087		153%
Proizvodne usluge	70.204		97.332		162.992		167%
Amortizacija	80.467		79.297		87.703		111%
Nematerijalni troškovi	42.635		44.591		49.721		112%
Porezi	3.150		4.773		4.525		95%
FINANSIJSKI RASHODI	36.968	2%	76.207	3%	55.722	2%	73%
Kamate	113		38		1.096		2884%
Negativne kursne razlike	36.855		76.169		54.626		72%
NEPOSLOVNI RASHODI	213.038	11%	252.554	11%	434.255	14%	172%
Gubici po osnovu prodaje, rashodovanja	14.472		3.732		747		20%
Manjkovi	218		237		64		27%
Obezvređenje potraživanja od kupaca	192.030		243.968		430.652		177%
Ostali nepomenuti rashodi	6.319		4.617		2.792		60%
UKUPNI RASHODI	1.916.285	100%	2.332.707	100%	3.021.125	100%	130%

Troškovi materijala za izradu obuhvataju materijal za proizvodnju sredstava za zaštitu bilja, materijal za proizvodnju hladnjače (trošak nabavke svežeg voća), kao i trošak materijala za proizvodnju plastične ambalaže. Najveći pojedinačni segment je, naravno, trošak materijala za proizvodnju sredstava za zaštitu bilja.

Troškovi materijala za proizvodnju sredstava za zaštitu bilja su viši zbog povećanja obima proizvodnje (tonažno viša za 7%); zbog rasta nabavnih cena sirovina i ambalaže; kao i zbog slabljenja RSD prema EUR i USD. Naime, čak 80% vrednosti utrošenog materijala za izradu čini vrednost sirovina iz uvoza, te je kretanje kursa pomenutih valuta od velike važnosti za naše poslovanje.

Troškovi materijala u hladnjači su viši zato što je u 2012. godini nabavljeno više svežeg voća, kao i zato što je otkupna cena voća bila viša.

Troškovi zarada i naknada obuhvataju i rezervisanja za bonus za 2012. godinu, koji je isplaćen u januaru 2013. godine. U 2012. godini je prvi put primenjena nova politika nagrađivanja zaposlenih, u vidu bonusa koji se vezuje za poslovni rezultat kompanije i koji se prikazuje u troškovima perioda. Ranija politika nagrađivanja zaposlenih je podrazumevala isplatu u vidu učešća u dobiti, koja nije teretila tekući rezultat. Nova politika nagrađivanja je napravljena tako da je nivo angažovanih novčanih sredstava na približnom nivou kao ranije, dok je knjigovodstveni tretman drugačiji.

U strukturi poslovnih rashoda je primetan rast proizvodnih usluga (usluge prilikom proizvodnje gotovih proizvoda, istraživanje i registracija proizvoda, marketing, transport i špedicija, održavanje, izvoz opasnog otpada itd). Na ovo povećanje su najviše uticali troškovi vezani za istraživanje i registraciju proizvoda (za EU dosijee i za potrebe registracije na domaćem tržištu), kao i usluge vezane za proizvodnju gotovih proizvoda (usluga prerade zamrznute maline u drugim hladnjačama, uslužna formulacija sredstava za zaštitu bilja od strane inostranih partnera).

Obezvređivanje potraživanja od kupaca se odnosi na sva potraživanja po osnovu prodaje koja su 31.12.2012. godine bila starija od 60 dana, a koja nisu naplaćena do trenutka sastavljanja finansijskog izveštaja. Povećanje ove stavke govori o teškom finansijskom stanju u srpskom agraru, koje je dodatno pogoršano sušom u sezoni 2012. godine. Prema trenutnim informacijama i analizama, procenjujemo da će većina ovih potraživanja biti naplaćena tokom 2013. godine.

Racio analiza

R.b.	NAZIV POKAZATELJA	IZRACUNAVANJE	2010	2011	2012
1	Prinos na kapital (ROE)	$\frac{\text{Neto dobit}}{\text{Kapital}}$	20.5%	22.2%	19.9%
2	Prinos na imovinu (ROI)	$\frac{\text{Neto dobit}}{\text{Ukupna aktiva}}$	19.0%	20.7%	16.9%
3	Učešće sopstvenog kapitala u ukupnom kapitalu	$\frac{\text{Kapital+dugor. rezervisanja}}{\text{Ukupna pasiva}}$	92.5%	93.4%	85.0%
4	Učešće pozajmljenog kapitala u ukupnom kapitalu	$\frac{\text{Ukupne obaveze}}{\text{Ukupna pasiva}}$	7.5%	6.6%	15.0%
5	Učešće trajnog i dugoročnog kapitala u ukupnom kapitalu	$\frac{\text{Kapital+dug. rezerv. +dug. obav.}}{\text{Ukupna pasiva}}$	92.5%	93.4%	86.7%
6	Tekući racio	$\frac{\text{Obrtna imovina}}{\text{Kratkoročne obaveze}}$	10.32	11.89	5.33
7	Racio likvidnosti prvog stepena	$\frac{\text{Gotovina}}{\text{Kratkoročne obaveze}}$	0.35	0.67	0.10
8	Racio likvidnosti drugog stepena	$\frac{\text{Obrtna imovina - zalihe}}{\text{Kratkoročne obaveze}}$	5.22	7.23	2.91
9	Neto obrtna sredstva (hilj. RSD)	Obrtna imovina - Kratkoročne obaveze	2,268,639	2,640,576	2,733,799
10	Obrt neto obrtnih sredstava	$\frac{\text{Poslovni prihodi}}{\text{Neto obrtna sredstva}}$	1.01	1.05	1.22
11	Racio obrta potraživanja (RT)	$\frac{\text{Godišnji neto prihod od prodaje}}{\text{Potraživanja}}$	7.35	8.02	7.29
12	Obrt potraživanja u danima (RTD)	$\frac{\text{Broj dana u godini}}{\text{Obrt potraživanja}}$	50	46	50
13	Racio obrta zaliha gotovih proizvoda (IT)	$\frac{\text{Trošak prodatih proizvoda}}{\text{Zalihe}}$	1.42	1.85	1.82
14	Racio obrta zaliha gotovih proizvoda u danima (ITD)	$\frac{\text{Broj dana u godini}}{\text{Obrt zaliha}}$	257	197	201
15	Racio obrta zaliha robe (IT)	$\frac{\text{Trošak prodatih proizvoda}}{\text{Zalihe}}$	3.43	5.65	4.76
16	Racio obrta zaliha robe u danima (ITD)	$\frac{\text{Broj dana u godini}}{\text{Obrt zaliha}}$	106	65	77

6 AKCIJE GALENIKE - FITOFARMACIJE A.D.

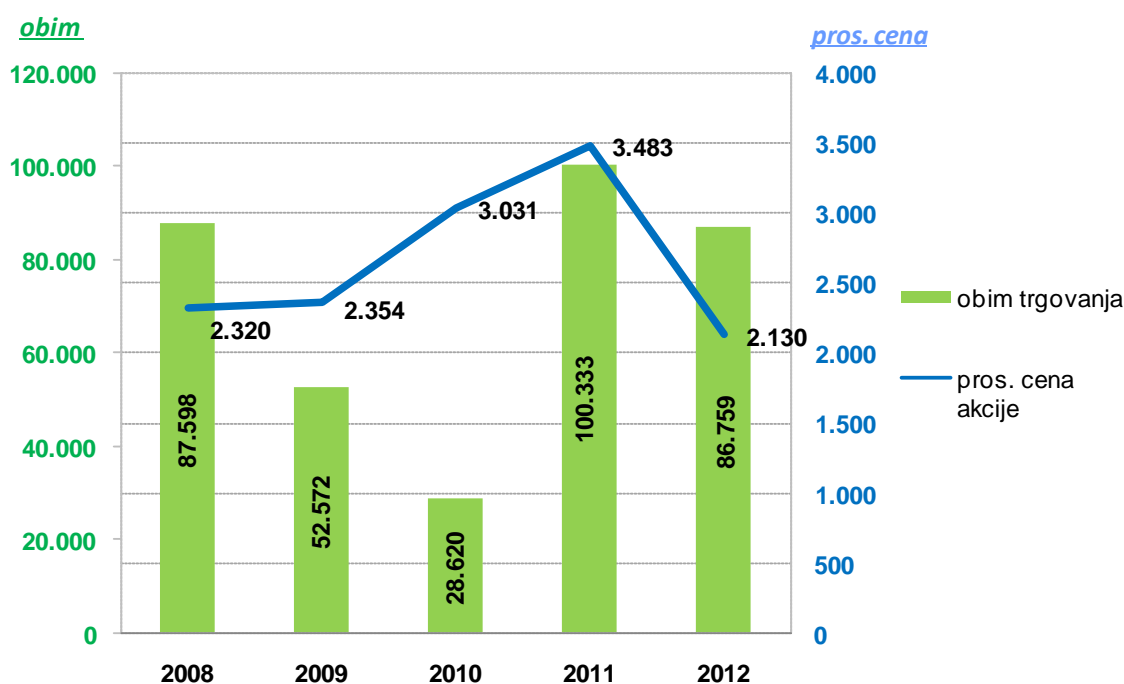
Osnovni kapital GALENIKE - FITOFARMACIJE a.d. je podeljen na 1.320.000 komada običnih akcija (BELEX: FITO) pojedinačne nominalne vrednosti 1.330,00 dinara.

Akcijama FITO se trguje na Beogradskoj berzi od 2001. godine, najpre metodom prevlađujuće cene, a od 2005. godine kontinuiranim metodom.

Na osnovu odluke Skupštine akcionara od 28.10.2011. godine, u novembru 2011. godine je izvršeno usitnjavanje akcija (tzv. „split“), tako što je svaka od dotadašnjih 440.000 akcija nominalne vrednosti 2.660 dinara, zamenjena dvema novim akcijama, nominalne vrednosti 1.330 dinara. Zbog toga su u tabelama koje slede promenjene vrednosti svih statističkih podataka i pokazatelja za prethodne godine koji su u direktnoj vezi sa brojem akcija.

Statistika trgovanja akcijama

	cena po akciji (DIN)			obim trgovanja		stanje na 31.12.		tržišna kapitalizacija na 31.12. (EUR)
	max	min	pros	akcije	DIN	br. akcija	cena (DIN)	
2003	1.000	720	982	74.308	72.981.040	421.330	1.000	6.167.649
2004	1.854	1.000	1.324	85.400	113.028.078	421.330	1.800	9.613.919
2005	6.750	1.800	3.472	115.220	400.012.152	797.230	3.494	32.579.200
2006	3.500	2.450	2.903	65.644	190.560.341	797.230	2.950	29.769.981
2007	7.000	2.750	5.055	163.688	827.447.961	880.000	5.475	60.805.541
2008	5.750	1.350	2.320	87.598	203.203.942	880.000	2.134	21.195.246
2009	3.600	1.275	2.354	52.572	123.730.111	880.000	3.318	30.450.272
2010	3.475	2.501	3.031	28.620	86.755.140	880.000	3.475	28.986.277
2011	4.150	1.500	3.483	100.333	349.480.960	1.320.000	1.820	22.958.518
2012	2.820	1.820	2.130	86.759	184.774.906	1.320.000	2.500	29.018.642
UKUPNO				923.968	2.583.887.631			

Pokazatelji

NAZIV POKAZATELJA	OPIS	31.12.2010.	31.12.2011.	31.12.2012.
EPS Earnings per share	Prihod po akciji (u dinarima)	699,61	577,40	607,85
PE Price-earings ratio	Tržišna cena akcije / zarada po akciji	4,97	3,15	4,11
PB Price-bookvalue	Tržišna cena akcije / KKV	1,02	0,70	0,82
ROE Return on equity	Prinos na kapital	20,50	22,15	19,89
KKV Obračunska vrednost akcije	u dinarima	3.411,94	2.606,57	3.055,86
Tržišna kapitalizacija	u hilj. dinara	3.058.000	2.402.400	3.300.000

Isplaćene dividende

datum sednice Skupštine	za godinu	DIN / akciji	ukupno		nova emisija
			DIN	EUR	
14/4/2004	2003	54,5	22.974.573	328.483	
10/6/2005	2004	120	48.778.320	591.295	0,89
23/6/2006	2005	67,5	53.592.985	619.644	
22/6/2007	2006	67,5	53.621.595	658.587	0,10
20/6/2008	2007	67,5	59.400.000	741.911	
23/6/2009	2008	72,5	63.800.000	684.874	
18/6/2010	2009	114	100.320.000	967.176	
17/6/2011	2010	140	123.200.000	1.218.201	
28/10/2011					0,50
25/6/2012	2011	145	191.400.000	1.678.843	

717.087.473 7.489.014

Vrednost dividende u dinarima je data u bruto iznosu.

Kolona „nova emisija” se odnosi na povećanje kapitala iz sopstvenih sredstava, pretvaranjem dela neraspoređene dobiti u osnovni kapital i izdavanjem nove emisije akcija bez javne ponude, radi podele postojećim akcionarima. Izražena je kao broj novih akcija po jednoj postojećoj.

7 POSLOVNI PLAN ZA 2013. GODINU

Strategijsko opredeljenje naše kompanije je da u narednih 5 do 10 godina napravi sopstveni održivi portfolio koji će joj omogućiti opstanak na domaćem, a istovremeno stvoriti potencijal da se pojavi na evropskom tržištu. Ova strategija podrazumeva sledeće korake:

- izabrati oko 20 sopstvenih proizvoda koji imaju budućnost sa stanovišta kvaliteta aktivne materije, tržišnog potencijala i profitabilnosti,
- obezbediti registracione dosjeee po EU kriterijumima za izabrane proizvode,
- povećati izvore prihoda izvozom na tržište EU.

Ovako formulisana strategija zahteva velika investiciona ulaganja (oko 10 miliona €) u visoko rizičan i dugotrajan projekat formiranja registracionih dosjjea. Izvesno je da će ovo strategijsko opredeljenje usloviti značajne promene kako u našem srednjoročnom, tako i u operativnom poslovanju. Naš proizvodni portfolio će se postepeno sužavati, kako budu isticale pojedine dozvole za promet proizvoda za koje nećemo praviti dosjjee. Trenutno, poslednje dozvole za promet ističu 2023. godine (3 proizvoda).

Proces izbora proizvoda i formiranja dosjjea će biti postepen, iz više razloga:

- Situacija na polju registracije sredstava za zaštitu bilja u EU je dinamična. Ne može se sa sigurnošću predvideti koje će aktivne materije biti slobodne i u kom trenutku, a koje će iz raznih razloga imati dodatni period zaštite podataka. Takođe, zbog promene kriterijuma procene štetnosti, ili zbog sumnje na postojanje neke štetnosti, dešavalo se da neke aktivne materije nenadano budu isključene sa liste dozvoljenih. Zbog toga ćemo proizvode kandidate birati oprezno i postepeno, u skladu sa kretanjima na evropskom tržištu.
- Kompletiranje jednog dosjjea je skup i dugotrajan proces, te bi formiranje većeg broja dosjjea istovremeno moglo da optereti tekuće poslovanje.
- Struktura našeg proizvodnog portfolija nam obezbeđuje solidnu osnovu da u dužem vremenskom periodu održavamo nivo poslovnih prihoda na zadovoljavajućem nivou, čak i da ne pravimo dosjjee. To nam omogućava uslove da u proces formiranja registracionih dosjjea ulazimo oprezno i postepeno.

U skladu sa strategijskim opredeljenjem, definisali smo glavne poslovne pravce u kojima se odvija naše operativno poslovanje:

- 'Evropski pravac' - formiranje registracionih dosjjea po EU kriterijumima.
- 'Domaći pravac' - dalje poboljšanje poslovne efikasnosti u primarnoj oblasti poslovanja.
- Proširenje izvora prihoda, tj. diversifikacija delatnosti.

Planirane aktivnosti za evropski pravac se odnose na započinjanje još dva dosjjea, tako da bi se paralelno radilo na sedam projekata.

Najznačajnija planirana poslovna aktivnost za domaći pravac se odnosi na povećanje prihoda od prodaje sredstava za zaštitu bilja za 25% na domaćem tržištu, koji je uglavnom posledica planiranog rasta prodaje sopstvene robne marke.

Za 2013. godinu se planira organizovanje ratarske proizvodnje na 622 ha poljoprivrednog zemljišta, koje imamo u vlasništvu.

Osnovne smernice poslovne politike, koja se do sada pokazala kao vrlo uspešna, se neće menjati ni u sledećoj godini – naš fokus će i dalje biti na odgovornom poslovanju i standardno visokom kvalitetu proizvoda.

Plan poslovnog rezultata

Naša poslovna godina traje od septembra prethodne do avgusta sledeće godine. Zbog toga su planovi za kalendarsku godinu uvek imali element nesigurnosti u planiranju za period septembar – decembar sledeće godine, jer on direktno zavisi od realizacije prodaje u sezoni. U ovom planu je period septembar - decembar 2013. planiran pod pretpostavkom da je ostvaren plan prodaje za sezonu 2013. godine, tj. da u septembru 2013. godine nema značajnih zaliha gotovih proizvoda koje bi se prenele u sezonu 2014., već se sve mora proizvesti.

Velika je verovatnoća da će plan proizvodnje za period septembar – decembar 2013. godine, a samim tim i plan odgovarajućih troškova, pretrpeti značajne izmene prilikom njegovog konačnog definisanja, u julu 2013. godine.

Pozicija	IZNOS U HILJADAMA DINARA			
	2011	2012	plan 2013	plan / 2012
A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
I. POSLOVNI PRIHODI	2.767.900	3.343.979	4.171.203	125%
1. Prihodi od prodaje robe	403.794	408.545	767.065	188%
2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	2.390.564	2.606.776	3.268.637	125%
3. Prihodi hladnjače	95.874	61.967	220.431	356%
4. Povećanje vrednosti zaliha učinaka	4.042	263.727	-	
5. Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	130.669	4.934	87.718	
6. Ostali poslovni prihodi	4.295	7.898	2.788	35%
II. POSLOVNI RASHODI	2.003.946	2.531.148	3.369.050	133%
1. Nabavna vrednost prodane robe	372.830	338.526	702.690	208%
2. Troškovi materijala za izradu	1.124.905	1.486.211	1.752.418	118%
3. Troškovi zarada, naknada zar. i ost. lič. rashodi	228.701	349.087	414.201	119%
4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	79.297	87.703	93.120	106%
5. Ostali poslovni rashodi	198.213	269.621	406.620	151%
III. POSLOVNA DOBIT	763.954	812.831	802.154	99%
IV. POSLOVNI GUBITAK				
V. FINANSIJSKI PRIHODI	175.972	250.141	226.000	90%
VI. FINANSIJSKI RASHODI	76.207	55.722	68.078	122%
VII. OSTALI PRIHODI	205.366	265.015	221.859	84%
VIII. OSTALI RASHODI	252.554	434.255	346.689	80%
IX. DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA	816.531	838.010	835.246	100%
X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
B. DOBIT PRE OPOREZIVANJA	816.531	838.010	835.246	100%
C. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA				
D. POREZ NA DOBIT	54.364	35.649	83.942	235%
E. NETO DOBIT	762.167	802.361	751.304	94%
F. NETO GUBITAK				

Planirano povećanje prihoda od prodaje u 2013. je za 25%, a struktura je sledeća:

- *Gotovi proizvodi na domaćem tržištu.* Planirani prihod je 3,087 milijardi dinara, što je povećanje od 25%, a ono je najvećim delom uslovljeno planiranim povećanjem prihoda od prodaje sopstvenih robnih marki. Prodajne cene su planirane na osnovu ostvarenih neto prodajnih cena u 2012. godini, uvećanih za očekivani rast cene koštanja proizvoda.
- *Gotovi proizvodi na inostranom tržištu.* Planirani prihod je 1,5 miliona €, što je povećanje od 32%.
- *Prihodi hladnjače.* Planirani prihod je 1,87 miliona €, što je povećanje od 340%. Ovaj prihod je planiran na osnovu vrednosti neprodane robe roda 2012. godine i planiranog prihoda od prodaje roda 2013. godine (planirano je da 15% raspoložive robe bude prodato do kraja kalendarske godine). Pretpostavljeno je da će otkupljene količine maline biti približne onima iz 2012. godine.
- *Prihodi od prodaje robe.* Planirani prihod je 767 miliona dinara, što je povećanje od 88% u odnosu na 2012. godinu. Za razliku od prethodnih godina, kada je roba uglavnom nabavljana u kompenzacionim poslovima, za 2013. godinu se planira finansiranje poljoprivredne proizvodnje u značajnijem obimu, koje će rezultirati rastom ove vrste prihoda.

Promena vrednosti zaliha je procenjena na osnovu strukture planirane prodaje i proizvodnje u 2013. godini i sigurno će biti podložna izmenama, naročito u poslednjem kvartalu, kada se bude definisao konačan plan proizvodnje za ovaj period.

U poslovnim rashodima najveću promenu vrednosti u odnosu na 2012. godinu imaju troškovi istraživanja, u koje su pored domaćih troškova istraživanja ukalkulisani i troškovi ispitivanja vezanih za registracione dosijee, tako da je povećanje ovih troškova za 100 miliona dinara, odnosno za 181%. Ostali poslovni rashodi su planirani srazmerno obimu proizvodnje i prodaje, kao i očekivanoj inflaciji za 2013. godinu.

Finansijski i neposlovni rezultat se planiraju konzervativno - niži prihodi od kamata, niže pozitivne kursne razlike, manji procenat naplaćenih obezvređenih potraživanja, veće negativne kursne razlike, veće obezvređenje potraživanja od kupaca.

	2011	2012	plan 2013	pl. 13 / 12
poslovni prihodi	2.767.900	3.343.979	4.171.203	125%
bruto posl. dobit	1.270.165	1.519.242	1.716.094	113%
margina	46%	45%	41%	91%
poslovna dobit	763.954	812.831	802.154	99%
margina	28%	24%	19%	79%
EBITDA	843.251	900.534	895.274	99%
margina	30%	27%	21%	80%
neto dobit	762.167	802.361	751.304	94%
margina	28%	24%	18%	75%

Planirana margina bruto poslovne dobiti je niža od ostvarene u 2012. godini, iz više razloga: očekujemo pad profitabilnosti sopstvenih marki, zbog izraženog valutnog rizika; značajno učešće u prihodima imaju trgovačka roba i zamrznuto voće, čije su profitne margine niže. Planirana margina poslovne dobiti je takođe niža od ostvarene u 2012. godini, zbog planiranog povećanja poslovnih rashoda, naročito troškova vezanih za registracione dosijee.

Planirana neto dobit je na nižem nivou od ostvarene u 2012. godini zahvaljujući konzervativnom planiranju finansijskog i neposlovnog rezultata.

Analize mogućih scenarija

Poslovni rizici vezani za prirodu naše delatnosti i za opšte stanje u srpskoj privredi su:

- rizici u proizvodnom procesu - tehnološka bezbednost i pouzdanost, zaštita zdravlja zaposlenih, zaštita životne sredine;
- rizici u primeni naših proizvoda – efikasnost proizvoda, bezbedna primena, zaštita životne sredine, zaštita zdravlja konzumenata poljoprivrednih proizvoda;
- valutni rizik i rizik inflatornih kretanja viših od planiranog;
- rizik nelikvidnosti učesnika na tržištu – pad neto cena proizvoda zbog slabe kupovne moći krajnjih potrošača, viša nenaplaćena potraživanja od planiranih;

Uticao na finansijski rezultat je razmatran za rizik neostvarenja plana prodaje.

Posebno značajan rizik se odnosi na zakonsku regulativu vezanu za registraciju sredstava za zaštitu bilja, koja je pomenuta u ranijim poglavljima ovog izveštaja. Ni po najpesimističnijim scenarijima, ovaj rizik neće imati uticaja na poslovanje u 2013. godini, tako da nije razmatran za potrebe ovog poslovnog plana.

Varijanta I

U ovoj varijanti je razmatrana situacija ostvarenja plana domaće prodaje sredstava za zaštitu bilja u vrednosnom i količinskom obimu od 90%.

Varijanta II

Ovo je najpesimističnija varijanta – smatramo da se ostvario scenario iz Varijante I i da su prosečne ostvarene neto cene niže za 10% od planiranih.

Grupa računa račun	Pozicija	IZNOS U HILJADAMA DINARA					
		2012	PLAN 2013	PLAN var I	3/2 %	PLAN var II	4/2 %
		1	2	3		4	
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA						
	I. POSLOVNI PRIHODI	3.343.979	4.171.203	4.038.104	97%	3.901.519	94%
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	3.015.321	4.035.703	3.732.181	92%	3.595.596	89%
62	2. Prihodi hladnjače	61.967	220.431	220.431	100%	220.431	100%
630	3. Povećanje vrednosti zaliha učinaka	263.727	0	82.704		82.704	
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	4.934	87.718	0		0	
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	7.898	2.788	2.788	100%	2.788	100%
	II. POSLOVNI RASHODI	2.531.148	3.369.050	3.369.049	100%	3.369.049	100%
50	1. Nabavna vrednost prodane robe	338.526	702.690	702.690	100%	702.690	100%
51	2. Troškovi materijala za izradu	1.486.211	1.752.418	1.752.418	100%	1.752.418	100%
52	3. Troškovi zarada, naknada i ost.lič.rashodi	349.087	414.201	414.201	100%	414.201	100%
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	87.703	93.120	93.120	100%	93.120	100%
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	269.621	406.620	406.620	100%	406.620	100%
	III. POSLOVNA DOBIT	812.831	802.154	669.055	83%	532.470	66%
	IV. POSLOVNI GUBITAK						
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	250.141	226.000	226.000	100%	226.000	100%
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	55.722	68.078	68.078	100%	68.078	100%
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	265.015	221.859	221.859	100%	221.859	100%
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	434.255	346.689	322.407	93%	311.481	90%
	IX. DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA	838.010	835.246	726.429	87%	600.770	72%
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA						
	B. DOBIT PRE OPOREZIVANJA	838.010	835.246	726.429	87%	600.770	72%
	C. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA						
	D. POREZ NA DOBIT	35.649	83.942	73.006	87%	60.377	72%
	E. NETO DOBIT	802.361	751.304	653.423	87%	540.393	72%
	F. NETO GUBITAK						

Obzirom na planirane prihode od prodaje robe i zamrznutih proizvoda, poslovni prihodi ne bi imali veliki pad ni u jednoj varijanti (3% u prvoj, odnosno 6% u drugoj varijanti). Sa druge strane, pošto je u pitanju najprofitabilniji deo našeg portfolija, poslovna i neto dobit bi bile značajno niže.

Navedene varijante poslovnog rezultata treba shvatiti kao grubu ilustraciju uticaja faktora rizika na rezultat poslovanja kompanije. Izvesno je da ćemo, u slučaju ostvarenja nekih od identifikovanih rizika, menjati svoju poslovnu politiku u skladu sa prilikama na tržištu i na taj način nastojati da minimiziramo loše uticaje po svoje poslovanje.

8 TEKUĆE POSLOVANJE U 2013. GODINI

Do trenutka sastavljanja ovog Izveštaja, naše poslovanje se odvijalo u granicama planiranih aktivnosti.

Zbog personalnih promena u menadžmentu kompanije, došlo je do promene organizacione šeme, tako što je Sektor razvoja pripojen Sektoru marketinga. Na čelu Sektora marketinga je njegova dosadašnja direktorka, Dijana Zečević. Nova organizaciona šema je prikazana na slici ispod.

